



Seat No. : _____

MQ-205

May-2025

LL.B., Sem.-II

Foundation 113 F : Principles of Political Science & Theory

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

(2) તમારા જવાબના સમર્થનમાં કેસ લોનો ઉલ્લેખ કરો.

1. સંઘવાદ શું છે ? એકાત્મક અને સંઘીય પ્રણાલીઓ વચ્ચે તફાવત કરો. ભારતીય સંઘર્ષમાં સાચા સંઘવાદ અને અર્ધ-સંઘવાદનો અર્થ સમજાવો. 25

અથવા

1. ન્યાયિક સમીક્ષાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. લોકશાહી બંધારણીય માળખામાં તેના અર્થ, જરૂરિયાત અને મહત્વની ચર્ચા કરો. ન્યાયિક અર્થઘટન સાથે તમારા જવાબને સમર્થન આપો. 25

2. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 12 મુજબ “રાજ્ય”ને વ્યાખ્યાયિત કરો. ન્યાયતંત્રે વિવિધ ચુકાદાઓ દ્વારા “રાજ્ય”ના કાર્યક્ષેત્રને કેવી રીતે વિસ્તૃત કર્યું છે ? 25

અથવા

2. ભારતમાં બંધારણની સર્વોચ્ચતાની વિભાવના સમજાવો. લોકશાહી રાજ્યમાં તે શા માટે મહત્વપૂર્ણ છે ? સંબંધિત સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયો સાથે તમારા જવાબનું ઉદાહરણ આપો. 25

3. સત્તાના વિભાજનનો સિદ્ધાંત સમજાવો. યોગ્ય ન્યાયિક અર્થઘટન સાથે ભારતમાં તેના ઉપયોગની ચર્ચા કરો. 25

અથવા

3. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ 21 હેઠળ “કાયદા દ્વારા સ્થાપિત પ્રક્રિયા” સમજાવો. 25

4. નીચેમાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 25

- (a) ગ્રહણનો સિદ્ધાંત – ઉપયોગ અને મહત્વ
(b) મૂળભૂત અધિકારોના ત્યાગનો સિદ્ધાંત
(c) કાયદાના શાસનનો સિદ્ધાંત
(d) અર્ધ-સંઘવાદના ગુણ અને ગેરકાયદાની ચર્ચા કરો.

Seat No. : _____

MQ-205

May-2025

LL.B., Sem.-II

Foundation 113 F : Principles of Political Science & Theory

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) Cite authorities in support of your answer.

1. What is Federalism ? Distinguish between Unitary and Federal systems. Explain the meaning of True Federalism and Quasi – Federalism in the Indian context. **25**

OR

1. Explain the Doctrine of Judicial Review. Discuss its meaning, need and significance in a democratic constitutional framework. Support your answer with judicial interpretations. **25**

2. Define “State” as per Article 12 of the Constitution of India. How has the judiciary expanded the scope of “State” through various judgments ? **25**

OR

2. Explain the concept of Supremacy of the Constitution in India. Why is it important in a democratic state ? Illustrate your answer with relevant Supreme Court decisions. **25**

3. Explain the Doctrine of Separation of Power. Discuss its application in India with suitable judicial interpretation. **25**

OR

3. Explain the phrase “Procedure established by law” under Article 21 of the Constitution of India. **25**

4. Write short notes on the following : **25**

- (a) Doctrine of Eclipse – Application and Importance
- (b) Doctrine of Waiver of Fundamental Rights
- (c) The Principle of Rule of Law
- (d) Discuss the merits and demerits of Quasi-Federalism